

4.3 Balık Sağlığı ve Refahı – Kesim

4.4 Karides Sağlığı ve Refahı - Kesim

Paydaş Danışmanlığı Nisan 2024

**Setting The
Standard for
Seafood**

Sorun ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği Konseyi (ASC)'nin yaklaşımı

Sorun

- Refah, hayvanların içinde yaşadıkları ve öldükleri şartlarla ilişkili fiziksel ve ruhsal durumları ve çevre ile baş edebilme kapasiteleridir
- Kesim sırasında belirli çiftçilik ilkelerine uyulmaması, ölüm anından önce hayvan refahına gereksiz zarar verilmesine neden olabilir
- Zarar, şoklamanın olmaması veya yanlış kullanılmasından, yetersiz öldürme yöntemlerinin kullanılmasından ve yeterli şoklama ve öldürmenin gerçekleşmesini sağlamak için yedekleme sistemlerinin bulunmamasından veya yetersizliğinden kaynaklanabilir

Yaklaşımımız

- ASC Çiftlik Standardı, hasat ve kesim öncesinde iyi hayvan sağlığı ve refahını sağlamak için sağlık ve hastalık izleme planları, biyo-emniyet, hastalıkların önlenmesi ve veteriner tedavi ilaçlarının sorumlu kullanımı gibi uygulamaları zorunlu kılar
- ASC Çiftlik Standardı, çiftliklerdeki refahın korunmasına ve hayvanların gereksiz yere acı çekmesini engelleyen kesim süreçlerine uyulmasını sağlamak için kesimden hemen önce ve kesim sırasındaki belirli gereksinimleri ve işleme uygulamalarını özetlemektedir
- ASC Çiftlik Standardı, etkisiz öldürme yöntemlerini ortadan kaldırır, ilgili türler için sersemletmeyi zorunlu hale getirir ve şoklama ve kesimin etkili olmasını sağlamak için gereksinimleri ortaya koyar

Gereksinimler

Refahın korunmasını sağlayacak adımlar

1) Yetersiz kesim/öldürme yöntemlerinin ortadan kaldırılması

Aşağıdaki yöntemlere izin verilmez:

- Havada oksijen yetersizliğinden boğulma (asfiksi)
- CO2
- Tuz/amonyak banyoları
- İç organların çıkarılması (eviserasyon)/parçalama
- Canlı kaynatma ya da buharda pişirme

Anestezik doz aşımına, yalnızca ürünün insan tüketimine yönelik olmadığı durumlarda bir kesim yöntemi olarak izin verilmektedir.

2) Zorunlu şoklamanın uygulanması

- Türe göre sağlanan özel rehberlikle elektrikli veya mekanik şoklama yöntemleri tercih edilir
- Şoklamanın etkili olabilmesi için bilincin hemen kaybolması ve ölümün başlangıcına kadar devam etmesi gerekir
- Somon ve daha temizleyici balık türleri için elektrikli ve darbeli şoklamanın zorunlu kullanımı anında ve doğrudandır
- Diğer kıkırdaklı balık türlerinde zorunlu elektrikli ve darbeli şoklama kullanımı, Ekim 2025'ten itibaren 1-3 yıllık bir geçiş dönemi boyunca uygulanacaktır

3) Şoklama ve kesimin etkili olduğunun garantilenmesi

- Yedek kesim/öldürme sistemleri mevcut olmalıdır
- Tüm çalışanlar genel sağlık ve refah eğitimi almalıdır
- Balık yetiştiriciliği, işleme veya kıyım operasyonlarında yer alan çalışanlar ve taşeronlar, kesim süreçleri ve refahı konusunda özel eğitime sahip olmalıdır
- Kesim faaliyetleri sırasında özel olarak refahtan sorumlu bir personel atanmalıdır

Gereksinimler

Türler-belirli gereksinimler

Balık

- 100 ayrı balık örneğine göre balıkların %95'i anında bilincini kaybederse şoklama yönteminin uygun olduğu kabul edilir
- 100 balık örneği temel alınarak, öldürme yöntemi için %100 etkililik gereklidir
- Kesim ve şoklamanın etkili olup olmadığını anlamak için, solunma hareketleri, göz hareketleri ve ağrılı uyarana karşı tepki olup olmaması gibi durumlar gözlemlenmelidir

Karides

- İzin verilen yöntemler, bir buz bulamaç banyosuna daldırma veya bir buz bulamaç banyosundan önce bir elektrikli cihazın kullanımıdır
- Buz bulamacının kullanımı hem şoklama hem de öldürme yöntemi olarak hizmet eder; buna izin verilen tek tür grubu karidestir
- Buz bulamacı sıcaklığı $\leq 4^{\circ}\text{C}$ 'de kontrol edilmeli ve izlenmelidir
- Etkili bir öldürme işlemine ulaşmak için daldırma yeterli bir süre olmalıdır
- Koordineli bacak ve vücut hareketinin yokluğu ile kesimin etkili olduğunun izlenmesi

Temizleyici balıklar

- Balık kesimi için gereksinimler temizleyici balıklara uygulanır

Mevcut türlerin standartlarındaki gelişmeler

ASC Çiftlik Standardı kesim/öldürme gereksinimlerini daha sıkı bir şekilde ele alır

Mevcut türlerin standartları

Önceki tür standartları kesim gereksinimlerini içermez

Yeni ASC Çiftlik Standardı

- Türler arasında yetersiz kesim yöntemlerinin ortadan kaldırılması
- Balıklar için zorunlu şoklama
- Şoklama ve kesimin etkili olduğuna dair önlemler

Avantajlar

Hayvan refahının da ötesinde standartlar

Kalite, değer ve sektör lideri standartlar

Etkili tarım uygulamalarını destekleyen açık ve güçlendirilmiş gereksinimler

Refah odaklı işleme ve kesim süreçleri stresi azaltır ve daha tutarlı ve daha kaliteli bir nihai ürün elde edilmesine katkıda bulunur

Gereksinimler, üreticilerin sorumlu refah ve kesim uygulamaları sergilemesine olanak tanır

ASC standardı, büyük su ürünleri yetiştiriciliği sertifikasyon programlarında en yüksek refah standartlarını belirler

Katılmak ister misiniz?

E-posta: consultation@asc-aqua.org

Materyaller İngilizce, İspanyolca, Vietnamca, Fransızca, Almanca, Türkçe, Japonca ve Korece dillerinde mevcuttur

Detaylı konu slaytları:

[2.4 Yabancı Türler](#)

[2.6 Su Kalitesi](#)

[2.10 Enerji Kullanımı ve Sera Gazı Emisyonları](#)

[2.14 Ön Yetiştirme](#)

[3.9 Çalışma Saatleri](#)

[4.3-4.4 Balık ve Karides Sağlığı ve Refahı - Kesim](#)

ASC Çiftlik Standardı Slaytları ([bağlantı](#))

Tam ASC Çiftlik Standardı Taslağı ([bağlantı](#))

Anket ([bağlantı](#))

Setting The
Standard for
Seafood

Kriter: 4.3 – Balık Sağlığı ve Refahı - Kesim

4.3.1 Kapsam: Kıkırdaklı Balıklar

Göstergeler:	Şartlar
Gösterge 4.3.1.1	UoC, yalnızca izin verilen yöntemleri kullanarak ve Kriter 4.3'ün Ek 10 , Tablo 1'inde belirtilen zaman çizelgeleri dahilinde, öldürmeden önce ¹⁴⁰ tüm balıkların şoklanması ¹³⁹ sağlayacaktır.
Gösterge 4.3.1.2	UoC, şoklanan balıkların bilincini hemen kaybetmesini ¹⁴¹ ve ölüm gerçekleşene kadar bilinçsizliğin devam etmesini sağlayacaktır.
Gösterge 4.3.1.3	UoC, şoklanan balıklarda aşağıdaki göstergelerin hepsinin yokluğunu gözlemleyerek, balıkların etkili bir şekilde ¹⁴² şoklandığından emin olmalıdır: operküler (solungaç) hareketler ¹⁴³ , göz hareketleri, vücut hareketleri, ağırlı bir uyarana tepki (örneğin, kuyruk sallama ya da göz köşesinde kırpm).
Gösterge 4.3.1.4	UoC balıkları öldürmek için aşağıdaki yöntemleri kullanmayacaktır: <ul style="list-style-type: none">• Havada oksijen yetersizliğinden boğulma (asfiksi);• CO₂;• Tuz banyoları;• Amonyak banyoları veya• Eviserasyon (iç organları çıkarma).

Kriter: 4.3 – Balık Sağlığı ve Refahı - Kesim

4.3.1 Kapsam: Kıkırdaklı Balıklar

Göstergeler:	Şartlar
Gösterge 4.3.1.5	UoC, aşağıdaki göstergelerin hepsinin yokluğunda balıkları gözlemleyerek balıkların etkili bir şekilde öldürülmesini sağlayacaktır ¹⁴⁴ : operküler (solungaç) hareketler, göz hareketleri ¹⁴⁵ , vücut hareketleri, ağırlı bir uyarana tepki (örneğin, kuyruk sallama, göz köşesinde kırpmı).
Gösterge 4.3.1.6	UoC, manuel vürmalı şoklama gibi bir yedekleme sisteminin varlığı da dahil olmak üzere etkisiz şoklama veya öldürme durumlarına müdahale etmek için acil kısıtlama önlemlerine sahip olacaktır.
Gösterge 4.3.1.7	UoC, insan tüketimine yönelik olmayan balıklar için, balıkları şoklamak ve öldürmek için aşırı dozda anestezi kullanabilir.
Gösterge 4.3.1.8	UoC, kesim faaliyetleri sırasında balıkların refahından sorumlu bir personel atayacaktır.
Gösterge 4.3.1.9	UoC, her hasat olayı için yukarıdaki tüm hasat izleme parametrelerini kapsayan bir kesim günlüğüne sahip olacaktır.

4.3.2 Kapsam: Temizleyici Balıklar

Göstergeler:	Şartlar
Gösterge 4.3.2.1	UoC, Temizleyici Balıklara Gösterge 4.3.1.1'den 4.3.1.9'a kadar olan maddelerin uygulanmasını sağlayacaktır.
Gösterge 4.3.2.2	UoC, temizleyici balıkları aynı çiftlikte veya başka bir sahaya taşıyarak ¹⁴⁶ yalnızca bir kez yeniden kullanacaktır.
Gösterge 4.3.2.3	UoC, mümkün olduğu durumlarda temizleyici balıkları yeniden kullanacaktır veya üretim döngüsünün sonunda öldürecektir. Doğaya salınmasına izin verilmeyecektir.
Gösterge 4.3.2.4	UoC, en azından aşağıdakileri dikkate alan başarılı bir risk değerlendirmesinin tamamlanmasının ardından temizleyici balıkları yeniden kullanacaktır: <ul style="list-style-type: none">• somon ve temizleyici balıkların menşe ve varış yerlerindeki sağlık durumu;• Temizleyici balığın bir veteriner veya suda yaşayan hayvan sağlığı uzmanı tarafından yeniden kullanılmadan en fazla iki hafta önce gerçekleştirilen sağlık değerlendirmesi. Bu ilgili tarım bölgesindeki temizleyici balıklar ve somon balıklarıyla ilgili hastalıkların taranmasını içerecektir;• 5 km yarıçapındaki alanlarda daha temiz balıkların varlığı.
Gösterge 4.3.2.5	UoC, UoC'de yeniden kullanılmak üzere gönderilen temizleyici balıkları ayıracaktır.

Kriter: 4.4 – Karides Sağlığı ve Refahı - Kesim

Göstergeler:	Şartlar
Gösterge 4.4.1	UoC, karideslerin hasattan hemen sonra bir buzlu bulamaç banyosuna daldırılarak veya bir elektrikli cihaz aracılığıyla ve ardından bir buzlu bulamaç banyosuna daldırılarak öldürülmesini ¹⁴⁷ sağlayacaktır.
Gösterge 4.4.2	UoC, ≤ 4 °C'deki buz bulamaç banyosunu (Gösterge 4.4.1) gözlemleyecek ve kontrol edecektir ve etkili bir öldürme için karideslerin uygun bir süre boyunca suya daldırılmasını sağlayacaktır.
Gösterge 4.4.3	UoC, elektrikli cihazların üreticinin tavsiyelerine göre kullanılmasını sağlayacaktır.
Gösterge 4.4.4	UoC, sodyum metabisülfid uygulanmadan önce karides ölümünün gerçekleştiğinden emin olacaktır.
Gösterge 4.4.5	UoC, koordineli bacak ve vücut hareketlerinin yokluğunu değerlendirerek karideslerin etkili bir şekilde ¹⁴⁸ öldürülmesini sağlayacaktır.

Kriter: 4.4 – Karides Sağlığı ve Refahı - Kesim

Göstergeler:	Şartlar
Gösterge 4.4.6	UoC karidesleri öldürmek için aşağıdaki yöntemleri kullanmayacaktır: <ul style="list-style-type: none">• Oksijen yetersizliğinden boğulma (asfiksi)• CO₂;• Tuz banyoları;• Amonyak banyoları;• Canlı kaynatmaya da buharda pişirme veya parçalama.
Gösterge 4.4.7	UoC, ekstra buz veya başka bir elektrikli cihaz gibi bir yedek sistemin varlığını da dahil olmak üzere etkisiz öldürme durumlarına müdahale etmek için acil kısıtlama önlemleri alacaktır.
Gösterge 4.4.8	UoC, insan tüketimine yönelik olmayan karidesleri öldürmek için aşırı dozda anestezi kullanabilir.
Gösterge 4.4.9	UoC, kıyım faaliyetleri sırasında karideslerin refahından sorumlu bir personel atayacaktır.
Gösterge 4.4.10	UoC, her hasat olayı için yukarıdaki tüm hasat izleme parametrelerini kapsayan bir hasat günlüğüne sahip olacaktır.